

С Т А Н О В И Щ Е

По документите и публикациите на **д-р Яна Колева Цветанова**, геолог, единствен кандидат в конкурс за избор на „**доцент**“ в професионално направление 4.4. „**Науки за земята**“, специалност „**Минералогия и кристалография**“, за нуждите на направление „**Експериментална минералогия и кристалография**“ в Институт по минералогия и кристалография „Акад. Иван Костов“ при БАН

Член на научното жури: **проф. д-р Росен Недялков Недялков**, СУ „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет.

Яна Цветанова завършва висше образование по специалност „Геология“ (геолог-геохимик) в ГГФ при СУ „Св. Климент Охридски“ през 1984 г. Работила е като геолог-проучвател на находище Звездел-Пчелояд в И Родопи в периода 1985-1986 г. След това заема длъжността геолог в Националния музей „Земята и Хората“ за една година. От 1987 г. заема длъжността геолог в Института по минералогия и кристалография „Акад. Иван Костов“ – БАН (по рано ИПМ и ЦЛМК), позиция, на която работи и по настоящем. Защитава докторска дисертация на тема „Кристалохимични и структурни характеристики на минерали от скарните в Звезделския плутон“ през 2015 г. В работата си ползва немски, английски и руски езици. Майка е на три деца.

В конкурса за доцент Яна Цветанова кандидатства с 26 публикации, като има допълнително 5 публикации, които са свързани с докторската ѝ работа, които не са взети под внимание при оценяването ѝ във връзка с конкурса. От тези 26 работи, 2 са самостоятелни, при други 3 тя е първи автор, при други 3 тя е втори автор. При останалите 18 публикации тя е трети или автор с по-задна позиция. От публикациите представени в конкурса, 16 са в списания с импакт фактор. В две от тях, тя е самостоятелен автор (Доклади БАН). Останалите работи от тази група са публикувани в 7 различни списания както следва: *J. of Alloys and Compounds (1)*, *Bulg. Chem. Comm. (4)*, *Microporous and Mesoporous Materials (1)*, *Clay minerals (3)*, *Construction and Building Materials (3)*, *Journal of Spectroscopy (1)*, *Separation Science and Technology (1)*, като някои от тях са с висок импакт фактор (ИФ над 3). От останалите 10 публикации, 3 са журнални статии, 3 са разширени резюмета от сесиите на БГД, 4 са в сборници посветени на годишнини на ГГФ и ИМК.

Яна Цветанова е взела участие в 25 конференции, от където има допълнително 22 публикувани резюмета, освен трите разширени резюмета от сесиите на БГД. От тези 22 резюмета, 2 са самостоятелни, а при други 4 тя е първи автор. Яна Цветанова е взела участие в работата на 13 научни и научно-приложни проекти, три от които са международни, 2 са финансирани от Комитета по Геология, един – финансиран от Софийска община, а 7 са вътрешно институтски. Има установени 156 цитата на 20 нейни публикации, като са цитирани предимно тези публикувани в списания с импакт фактор. Повече от 75 от цитатите са в статии публикувани в списания с импакт фактор. Тези данни за цитирането на нейните публикации показват, че тя е разпознаваем автор от българската и международната колегия по минералогия и кристалография.

Към **достиженията в изследователската работа на Яна Цветанова** важно място заемат изследванията върху кристалохимичните особености и сорбионните свойства на

естествените и синтетичните зеолити (клиноптилолит, морденит и хабазит). За да се определят по-пълно сорбционните свойства на природните зеолити, се подхожда и към предварителното им подлагане на обмен на натрий. Получени са характеристиките за сорбирането на цинк, сребро, stronций и цезий (публикации № 6, 8, 10, 11, 13, 14, 20, 22, 26 и К4, К6, К9, К11, К19, К20). Освен теоретичните заключения, при изследването на зеолитите е показано и тяхното практическо значение за нуждите на селското стопанство, строителството, екологията, промишлеността и медицината.

Изведени са кристалоструктурните и кристалохимическите особености на клинопироксени с различен генезис, а така също и на минералите пироморфит, коркит, плумбогумит, целестин, мелилит и акерманит от различни местонахождения (публикации № 1, 2, 3, 4, 23, 25, 27 и К1, К2, К3, К16, К17, К18, К24, К25).

Тъй като на Звезделските скарни са посветени и публикации не включени в списъка на използваните при изработването и защитата на докторската ѝ дисертация, не може да не се отбележи като принос и установяването, за първи път в България, на калциеви скарни от магматичния етап и за извеждането на състава и зоналността на постмагматичните скарни (публикации № 23, 25, К16, К17, К24, К25).

Изследвани са ходът на втвърдяването и свойствата на композитни бетони с участие на зеолити в състава им (публикации № 16, 17, 18, 19, 21, 24 и К12, К14, К21, К22).

Изследвани са утайки от пречиствателни станции и незамърсени речни седименти. Установена е формата на присъствие и е проследено геохимичното поведение на хром, никел и кадмий в тези утайки, както и това на мангана и желязото (публикации № 6, 8 и К4, К6).

Като **критична бележка** към кандидата може да се отбележи относително помалкия дял на публикации и проекти, където Яна Цветанова има водеща роля. С натрупването на опит от страна на Яна Цветанова и след защитата на докторска дисертация, тази слабост е на път да бъде преодоляна.

Личните ми впечатления от Яна Колева Цветанова са от един много продължителен период и датират още от нейните студентски години. Тя е добра, честна, отзивчива, отговорна, находчива, възискателна към себе си и много трудолюбива. Освен провеждането научноизследователската си дейност, Яна Цветанова участва в редица редакционни колегии на списания и тематични сборници. Тя е високо ценена и като специалист в областта на графичния дизайн.

В заключение може да се отбележи, че тя е един добър геолог и изграден специалист в областта на рентгеновата дифрактометрия и рентгеноструктурния анализ, способна да прави задълбочен анализ на геоложките и минераложките данни, а така също и да оценява приложните аспекти от изследователската работа. Направеното по-горе разглеждане на нейната публикационна активност и областите и проблемите на нейната научноизследователска работа ми дават основание да я оценя като достоен и компетентен специалист в областта на минералогията и кристалографията, отговаряща на изискванията на ЗРАСРБ за придобиването на званието „доцент“. Препоръчвам на уважаемото научно жури по конкурса и на Научния Съвет на ИМК при БАН да ѝ бъде присъдено званието „доцент“ по проблемите на минералогията и кристалографията.

София
5.09.2017 г.

Член на научното жури:
/проф. д-р Р. Недялков/